

Indicele fragilității sociale și politice Coface 2022 | Tensiunile sociale se vor intensifica pe fondul creșterii presiunilor socio-economice

În timp ce sursele incertitudinii economice sunt numeroase, în rândurile lor ar putea fi adăugate și noi tulburări politice. De câțiva ani, riscul politic este o temă recurentă, luând diferite forme: populism în creștere, framântări sociale, conflicte, terorism și protecționism. Noul peisaj geopolitic prefațat de acțiunile Rusiei ar putea ridica din nou riscuri în alte puncte globale de interes. În plus, presiunile prețurilor, în special asupra bunurilor de baza, continuă să alimenteze tensiuni adaungându-se celor generate de criza economică și de sănătate declanșate de pandemie.

În acest context, Coface comunică rezultatele privind indicele de fragilitate socială și politică actualizat. Chiar dacă a scăzut de la nivelul record atins anul trecut, indicele sugerează un mediu de risc ridicat. Și, în timp ce accentul se mută în mod natural către riscurile de tensiuni în țările emergente, economiile avansate nu vor fi ferite de această creștere a problemelor sociale.

În ciuda apariției presiunilor inflaționiste, redresarea post-pandemică a determinat o îmbunătățire a condițiilor socio-economice după criza de sănătate. Astfel, în timp ce indicatorul de fragilitate socială și politică s-a deteriorat în 145 din cele 160 de țări analizate de Coface în 2021, **140 de țări au obținut un scor îmbunătățit în acest an. Cu toate acestea, scorul ar trebui pus în perspectivă: în ciuda scaderii, indicele mediu general rămâne cu un punct procentual peste nivelurile pre-pandemie și 2/3 dintre țările analizate au un scor mai mare decât acum doi ani. Aceste date confirmă efectul catalizator al pandemiei de Covid asupra riscului politic și sugerează că presiunile în creștere ale costului vieții au depășit rapid riscurile generate de pandemie.**

Clasamentul scorurilor pentru indicele de fragilitate politică și socială rămâne dominat de Iran (81,6%). Suferința economică, care a stârnit deja proteste în 2017 și 2019, continuă să alimenteze rezistența împotriva regimului. De la mijlocul lunii septembrie, protestele declanșate de moartea lui Mahsa Amine, arestata de poliția morală, au ilustrat încă o dată fragilitatea contextului iranian. **„Podiumul” indicatorului Coface este completat, încă din 2017, de Siria (78,0%) și Sudan (76,5%).**

Cea mai mare creștere a nivelului de risc se referă la Myanmar (59,9%), care rămâne într-o stare de tulburări semnificative de la lovitură de stat din februarie 2021. **Afganistan,** unde talibanii și-au recăpatat puterea după retragerea trupelor americane, și **Guineea** care se luptă cu incertitudinea în urma unei lovituri de stat, **se numără și ele printre țările care au înregistrat o creștere a indicilor. Belarus, Serbia și Egipt** au fost evaluate cu scoruri mai mari. În cele din urmă, **Turcia este, de asemenea, atent monitorizată,** deoarece politica sa economică destul de heterodoxă continuă să alimenteze o inflație record.

Cea mai explozivă tensiune civilă va avea loc probabil acolo unde sfera disidenței este redusă și capacitatea de a proteja oamenii de creșterea costurilor de trai este limitată. Raspunsul bugetar la criza sănătății a erodat, de fapt, în mare măsură spațiul politic al guvernelor, în special în țările cu venituri medii și mici, limitând astfel capacitatea de a răspunde noilor tensiuni socio-economice. Prin urmare, accentul se pune pe țările emergente ale caror finanțe publice sunt în dificultate, cum ar fi Kenya, Bolivia, Tunisia și Egipt.

Cu toate acestea, **țările avansate, începând cu cele din Europa, nu sunt ferite de riscuri.** În timp ce guvernele europene au făcut anunțuri menite să protejeze gospodăriile de inflație, populațiile simt deja impactul acesteia. În

Marea Britanie, de exemplu, pe lângă oboseala cauzată de pandemie, scandalurile politice și provocările economice majore sugerează ca toleranța față de guvern va fi probabil foarte limitată. **Nemulțumirea populațiilor Europei se manifesta atât în stradă, cât și în urne.** Înrautățirea contextului socio-economic da un nou impuls așa-ziselor partide „antisistem” din întreaga Europa, de exemplu victoria Fratelli d'Italia sau descoperirea democrațiilor național-populiști din Suedia.

În timp ce preocupările sociale în rândurile țărilor avansate sunt cele mai puternice în Europa, **Statele Unite (35,1%) au cel mai mare scor al indicatorului de fragilitate politică și socială în această categorie.** Țara rămâne divizată în multe aspecte, pe măsura ce alegerile intermediare din noiembrie se apropie. Problemele economice sunt o preocupare majoră pentru alegători, iar protestele muncitorilor care cer salarii mai mari și condiții de muncă mai bune sunt o dovadă în acest sens. Dezbaterile privind dreptul la avort au adus în discuție și protecția drepturilor și procesul de numire a judecătorilor la Curtea Supremă.

În cele din urmă, rasturnările geopolitice declanșate de invazia Ucrainei de către Rusia au **stârnit îngrijorarea ca tensiunile ar putea escalada în conflict, în special în Eurasia.** Confruntările dintre Tadjikistan și Kârgâzstan de la jumătatea lunii septembrie fac parte din acest context. Creșterea tensiunilor dintre Turcia și Grecia este, de asemenea, o sursă de îngrijorare. În Asia de Est, lansările de rachete nord-coreene sunt o dovadă a fragilității securității din regiune. La acestea se adaugă preocupările tot mai mari privind Taiwanul. **Prin urmare, prudența rămâne la ordinea zilei când vine vorba de riscul de conflict: incertitudinea și anxietatea vor continua să se manifeste.**